

SİRKÜLER
Sayı: 2015/114

İstanbul, 24.06.2015
Ref: 4/114

Konu:
ELEKTRONİK YOKLAMA HAKKINDA GENEL TEBLİĞ YAYINLANMIŞTIR

20.06.2015 tarih ve 29392 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan 453 Sıra No.lı VUK Genel Tebliği ile yoklama faaliyetlerinin elektronik ortamda yapılmasına ilişkin belirlenen usul ve esaslar açıklanmıştır.

Bilindiği üzere 6647 sayılı Kanun ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’na eklenen “Elektronik Yoklama” başlıklı 132/A maddesi ile yoklama faaliyetlerinin elektronik ortamda yapılabilmesi mümkün hale getirilmiştir. ([15.04.2015 tarih ve 2015/82](#) sayılı sirkülerimiz) Söz konusu madde aşağıda yer almaktadır:

“Madde 132/A: Elektronik yoklama

(07.04.2015 tarih ve 29319 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6637 sayılı Kanunun 6. maddesiyle eklenmiştir.) Yoklama neticeleri, yoklama yerinde bu Kanunun 131 inci maddesinde yer alan yoklama fişi ile aynı mahiyette olan, elektronik ortamda tanzim olunan "yoklama fişi" ile de kayıt altına alınabilir. Bu fiş, nezdinde yoklama yapılan veya yetkilisi tarafından elektronik imza araçlarıyla imzalanır. Yoklama fişinin elektronik imza araçlarıyla imzalanmaması durumunda yoklama fişini temsil eden ve yoklama fiş muhteviyatının değiştirilemeyeceğini güvence altına alan benzersiz bir kodun üzerine yazıldığı bir form imzalanır.

Maliye Bakanlığı elektronik ortamda kayıt altına alınan yoklama fişleri ile birinci fıkrada belirtilen formların şekil ve muhteviyatını tespit etmeye, bunların şifre, elektronik imza veya diğer güvenlik araçları konulmak suretiyle imzalanması usul ve esaslarını belirlemeye, bunları internet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında ilgili kişilere göndermeye ve elektronik ortamda yürütülecek yoklama faaliyetlerine ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

Yoklamanın hangi amaçlar ile yapılacağı V.U.K’nun 127. maddesinde açıklanmıştır. Buna göre;

“Yoklamadan maksat, mükellefleri ve mükellefiyetle ilgili maddî olayları, kayıtları ve mevzuları araştırmak ve tespit etmektir. Yoklamaya yetkili memurlar, ayrıca vergi kanunlarının uygulanması ile ilgili olarak:

a) Maliye ve Gümrük Bakanlığı’nca belirlenmiş usuller dahilinde özel yetki verilmiş olmak kaydıyla günlük hâsılatı tespit etmek,

b) 3100 Sayılı Kanunun kapsamına girip ödeme kaydedici cihaz kullanmak mecburiyetinde olanların bu mecburiyete uyup uymadıklarını, bu cihazları belli edilmiş esaslara göre kullanıp kullanmadıklarını ve günlük hâsılatı tespit etmek,

c) Günü gününe kayıt yapılması zorunlu defterlerin iş yerlerinde bulundurulup bulundurulmadığını, tasdikli olup olmadığını usulüne göre kayıt yapılıp yapılmadığını, vergi kanunları uyarınca düzenlenmesi icap eden belgelerin usulüne göre düzenlenip düzenlenmediği ile kullanılıp kullanılmadığını, faturasız mal bulunup bulunmadığını, levha asma veya kullanma mecburiyetine uyulup uyulmadığını tespit etmek, kanunî defter ve belgeler dışında kalan ve vergi kaybının bulunduğu emare teşkil eden defter, belge ve delillerin tespit edilmesi halinde bunları almak,

d) Nakil vasıtalarını, Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nın belirleyeceği özel işaretle durdurmak ve taşıtta bulundurulması icap eden taşıt pulu, yolcu listesi, fatura veya sevk irsaliyesi, yolcu bileti ile taşıma irsaliyelerinin muhtevası ile taşınan yolcu ve malların miktar ve mahiyetlerini ölçmek, tartmak, saymak suretiyle tespit etmek,

e) Taşıma irsaliyesi, sevk irsaliyesi ve faturanın taşıtta bulunmaması halinde bu belgelerin ibrazına kadar nakil vasıtalarını trafikten alıkoymak, taşınan malın sahibi belli değilse tespitine kadar malı bekletmek ve muhafaza altına almak, (Beklemeye ve muhafazaya alınan malların bozulmaya ve çürümeye maruz mallar olması halinde derhal, diğer mallar ise üç ay sonra Maliye ve Gümrük Bakanlığının belli edeceği esaslar dahilinde tasfiye olunur.)

Yetkisini haizdirler.

Yukarıda sayılan yetkilerin hangilerinin ne şekilde ve hangi hallerde kullanılacağını belirlemeye, yoklamaya yetkili olanların bu husustaki görev ve yetkilerini sınırlamaya Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.”

1. Elektronik Yoklama Sistemi nedir?

Söz konusu tebliğde **Elektronik Yoklama Sistemi** “Yoklama faaliyetlerine ilişkin süreçlerin elektronik ortamda yürütülmesini, yoklama faaliyeti sonucunda kayıt altına alınan **delil niteliğindeki verilerin (resim, video, koordinat vs. dahil)** Gelir İdaresi Başkanlığı ve ilgisine elektronik ortamda iletilmesini sağlayan sistem” şeklinde tanımlanmıştır.

Elektronik Yoklama Sistemi ile yoklama talebinin oluşturulması, oluşturulan talebin yoklamaya yetkililere iletilmesi, yoklama fişinin oluşturulması, kayıt altına alınması ve onaylanması ile yoklama fişinin ilgisine iletilmesi işlemleri elektronik ortamda gerçekleştirilecektir.

Yoklama fişlerinin elektronik ortamda oluşturularak kayıt altına alınması, bunların elektronik imza araçları ile onaylanması ya da formun ıslak olarak imzalanması, bu şekilde hazırlanacak olan bilgi ve belgelerin internet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında ilgili kişilere gönderilmesi esas olmakla birlikte, yoklama faaliyetinin herhangi bir

nedenle elektronik ortamda yürütülememesi halinde söz konusu işlemler genel hükümler doğrultusunda yerine getirilecektir.

1.1. E-Yoklama Fişi

E-Yoklama Fişi tebliğde “*Elektronik ortamda yapılan yoklama faaliyetleri sonucunda düzenlenen fiş*” şeklinde tanımlanmıştır.

1.1.1. E-Yoklama Fişinin Oluşturulması ve İmzalanarak Onaylanması

E-yoklama fişleri, yoklamaya yetkililer tarafından yoklama faaliyetinin amaç ve içeriğine göre belirlenmiş iş kuralları çerçevesinde, **mobil cihazlar aracılığıyla elektronik ortamda oluşturulacaktır.**

Yoklama sırasında tespit edilen hususlar, nezdinde yoklama yapılanı veya yetkilisine **mobil cihaz ekranında ön izleme yaptırılmak suretiyle okutulacak** ve doğruluğu noktasında karşılıklı olarak mutabık kalınması halinde;

a. Nezdinde yoklama yapılanın **elektronik imza aracı** bulunması durumunda; nezdinde yoklama yapılan kişi veya yetkilisi tarafından elektronik imza aracı kullanılarak e-yoklama fişi imzalanacak,

b. Nezdinde yoklama yapılanın elektronik imza aracı bulunmaması durumunda; yoklamaya ilişkin özet bilgilerle **benzersiz kodun** (*Elektronik ortamda düzenlenen ve e-yoklama fişinin değiştirilemeyeceğini güvence altına alan ve sadece düzenlenen fişe ait tekil numara*) üzerine yazıldığı **e-yoklama imza formu** (*Seri-sıra numarası ihtiva eden, e-yoklama fişini temsil eden, benzersiz kodun üzerine yazıldığı form*), tarih yazılmak suretiyle yoklamaya yetkililer ve nezdinde yoklama yapılan kişi veya yetkilisi ile birlikte karşılıklı olarak ıslak imza ile imzalanacaktır.

Yukarıda belirtildiği şekilde nezdinde yoklama yapılan veya yetkilisi tarafından imzalanan e-yoklama fişi yoklamaya yetkililer tarafından elektronik ortamda onaylanarak imzalanma süreci tamamlanacaktır.

Elektronik İmza Araçları tebliğde “*E-yoklama fişinin nezdinde yoklama yapılan veya yetkilisi tarafından elektronik ortamda imzalanmasını sağlayan nitelikli elektronik sertifika veya mali mühür*” şeklinde tanımlanmıştır.

- Mali Mühür: 5/3/2010 tarihli ve 27512 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 397 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği çerçevesinde Başkanlık için TÜBİTAK-BİLGEM KamuSM bünyesinde oluşturulan elektronik sertifika alt yapısını,
- Nitelikli Elektronik Sertifika: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu’nun 9 uncu maddesinde tanımlanan elektronik imzayı, ifade etmektedir.

1.1.2. E-Yoklama Fişinin İmzalanmadan Onaylanması

Elektronik ortamda yoklama fişinin tanzimi sırasında, nezdinde yoklama yapılan veya yetkilisi bulunmaz veya imzadan imtina ederlerse bu durum mobil cihaz üzerinde ve e-yoklama imza formunda kayıt altına alınacaktır. Bu durumda yoklama fişi yoklamaya yetkili memur tarafından başka bir işleme gerek kalmaksızın tek taraflı olarak onaylanacak ve e-yoklama imza formunun bir örneği ilgisine bırakılacaktır.

1.2. Elektronik Yoklama Fişlerinin İletilmesi

E-yoklama fişi, **internet vergi dairesi** üzerinde yer alan “**Elektronik Yoklama Görüntüleme**” menüsünden görüntülenebilecek ve çıktısı alınabilecektir. Aynı şekilde bağlı bulunulan vergi dairesi/mal müdürlüğüne mükellef ya da yetkilisi tarafından başvurulması halinde kâğıt ortamında bir örneği verilecektir. Elektronik ortamda yoklama fişinin tanzimi sırasında nezdinde yoklama yapılan veya yetkilisine ulaşılamazsa, e-yoklama fişinin çıktısı alınarak mükellefin bilinen adresine 7 gün içerisinde gönderilecektir.

2. Yoklama Faaliyetinin Elektronik Ortamda Yapılamaması

Yoklama faaliyetinin teknik imkânsızlık ya da yapılacak işin niteliği gereği elektronik ortamda yapılamaması halinde, yoklama fişi kâğıt ortamında üç örnek olarak düzenlenecek ve nezdinde yoklama yapılan veya yetkilisine imzalatılacaktır. Nezdinde yoklama yapılan veya yetkilisi bulunmaz veya imzadan imtina ederse durum fişe yazılacaktır. Yoklama fişlerinin birinci örneği nezdinde yoklama yapılan veya yetkilisine bırakılacaktır. Bunlar bulunmazsa ilgisine 7 gün içerisinde gönderilecektir.

3. Uygulamanın Başlama Zamanı

Elektronik Yoklama Sisteminin uygulanmasına **1/9/2015 tarihinde** başlanılacaktır.

Saygılarımızla,

**DENGE İSTANBUL YEMİNLİ
MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**

EK:

453 Sıra No.lı VUK Genel Tebliği

(*) Sirkülerlerimizde yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlıdır. Tereddüt edilen hususlarda kesin işlem tesis etmeden önce konusunda uzman bir danışmandan görüş ve destek alınması tavsiyemiz olup; sadece sirkülerlerimizdeki açıklamalar dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan müşavirliğimiz sorumlu olmayacaktır.

(**) Sirkülerlerimiz hakkında görüş, eleştiri ve sorularınız için aşağıda bilgileri yer alan uzmanlarımıza yazabilirsiniz.

Erkan YETKİNER

YMM

Mazars/Denge Vergi Departmanı, Ortak

eyetkiner@mazarsdenge.com.tr

Güray ÖĞREDİK

SMMM

Mazars/Denge Vergi Departmanı, Kıdemli Müdür

gogredik@mazarsdenge.com.tr

TEBLİĞ

Maliye Bakanlığından:

VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ
(SIRA NO: 453)

1. Giriş ve Yetki

Günümüzde gittikçe artan ve karmaşıklaşan mükellef ve mükellefiyete ilişkin faaliyetlerin etkin ve hızlı şekilde kavranması ve kayıt altına alınması tüm vergi idareleri açısından büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle yoklama faaliyetlerinin etkinliğinin ve verimliliğinin artırılması için gelişen bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılması, bu faaliyetlerin dinamik ve organize bir yapıda yürütülmesi ve gelişen teknolojiye uygun yeni usul ve esaslarının belirlenmesi zorunluluk haline gelmiştir.

4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 127 nci maddesinde mükellefleri ve mükellefiyetle ilgili maddî olayları, kayıtları ve mevzuları araştırmak ve tespit etmek olarak tanımlanan yoklama faaliyetlerinin elektronik ortamda yapılabilmesi ve sonuçlarının etkin bir şekilde izlenebilmesi amacıyla 27/3/2015 tarihli ve 6637 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi ile Vergi Usul Kanununa aşağıda hükümlerine yer verilen 132/A maddesi eklenmiştir.

“Vergi Usul Kanunu Madde 132/A-

Yoklama neticeleri, yoklama yerinde bu Kanunun 131 inci maddesinde yer alan yoklama fişi ile aynı mahiyette olan, elektronik ortamda tanzim olunan "yoklama fişi" ile de kayıt altına alınabilir. Bu fiş, nezdinde yoklama yapılan veya yetkilisi tarafından elektronik imza araçlarıyla imzalanır. Yoklama fişinin elektronik imza araçlarıyla imzalanmaması durumunda yoklama fişini temsil eden ve yoklama fiş muhteviyatının değiştirilemeyeceğini güvence altına alan benzersiz bir kodun üzerine yazıldığı bir form imzalanır.

Maliye Bakanlığı elektronik ortamda kayıt altına alınan yoklama fişleri ile birinci fıkrada belirtilen formların şekil ve muhteviyatını tespit etmeye, bunların şifre, elektronik imza veya diğer güvenlik araçları konulmak suretiyle imzalanması usul ve esaslarını belirlemeye, bunları internet de dâhil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında ilgili kişilere göndermeye ve elektronik ortamda yürütülecek yoklama faaliyetlerine ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

Söz konusu hükümlerin Maliye Bakanlığında tanıdığı yetkilere istinaden, elektronik yoklamaya ilişkin belirlenen usul ve esaslar aşağıda açıklanmaktadır.

2. Tanımlar ve Kısaltmalar

Bu Tebliğde geçen;

Başkanlık: Gelir İdaresi Başkanlığı,

Benzersiz Kod: Elektronik ortamda düzenlenen e-yoklama fişinin değiştirilemeyeceğini güvence altına alan ve sadece düzenlenen fişe ait tekil numarayı,

E-Yoklama Fişi: Elektronik ortamda yapılan yoklama faaliyetleri sonucunda düzenlenen fişi,

E-Yoklama İmza Formu: Seri-sıra numarası ihtiva eden, e-yoklama fişini temsil eden, benzersiz kodun üzerine yazıldığı formu,

Elektronik İmza Araçları: E-yoklama fişinin nezdinde yoklama yapılan veya yetkilisi tarafından elektronik ortamda imzalanmasını sağlayan nitelikli elektronik sertifika veya mali mührü,

Elektronik Yoklama Sistemi: Yoklama faaliyetlerine ilişkin süreçlerin elektronik ortamda yürütülmesini, yoklama faaliyeti sonucunda kayıt altına alınan delil niteliğindeki verilerin (resim, video, koordinat vs. dahil) Başkanlık ve ilgisine elektronik ortamda iletilmesini sağlayan sistemi,

Mali Mühür: 5/3/2010 tarihli ve 27512 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 397 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği çerçevesinde Başkanlık için TUBİTAK-BİLGEM KamuSM bünyesinde oluşturulan elektronik sertifika alt yapısını,

Nitelikli Elektronik Sertifika: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 9 uncu maddesinde tanımlanan elektronik imzayı, ifade eder.

3. Elektronik Yoklama Sistemi

Elektronik Yoklama Sistemi ile yoklama talebinin oluşturulması, oluşturulan talebin yoklamaya yetkililere iletilmesi, yoklama fişinin oluşturulması, kayıt altına alınması ve onaylanması ile yoklama fişinin ilgisine iletilmesi işlemleri elektronik ortamda gerçekleştirilecektir.

Yoklama fişlerinin elektronik ortamda oluşturularak kayıt altına alınması, bunların elektronik imza araçları ile onaylanması ya da formun ıslak olarak imzalanması, bu şekilde hazırlanacak olan bilgi ve belgelerin internet de dahil olmak üzere her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamında ilgili kişilere gönderilmesi esas olmakla birlikte,

yoklama faaliyetinin herhangi bir nedenle elektronik ortamda yürütülememesi halinde söz konusu işlemler genel hükümler doğrultusunda yerine getirilecektir.

3.1. E-Yoklama Fişi

3.1.1. E-Yoklama Fişinin Oluşturulması ve İmzalanarak Onaylanması

E-yoklama fişleri, yoklamaya yetkililer tarafından yoklama faaliyetinin amaç ve içeriğine göre belirlenmiş iş kuralları çerçevesinde, mobil cihazlar aracılığıyla elektronik ortamda oluşturulur.

Yoklama sırasında tespit edilen hususlar, nezdinde yoklama yapılan veya yetkilisine mobil cihaz ekranında ön izleme yaptırılmak suretiyle okutulur ve doğruluğu noktasında karşılıklı olarak mutabık kalınması halinde;

a. Nezdinde yoklama yapılanın elektronik imza aracı bulunması durumunda; nezdinde yoklama yapılan kişi veya yetkilisi tarafından elektronik imza aracı kullanılarak e-yoklama fişi imzalanır,

b. Nezdinde yoklama yapılanın elektronik imza aracı bulunmaması durumunda; yoklamaya ilişkin özet bilgilerle benzersiz kodun üzerine yazıldığı e-yoklama imza formu, tarih yazılmak suretiyle yoklamaya yetkililer ve nezdinde yoklama yapılan kişi veya yetkilisi ile birlikte karşılıklı olarak ıslak imza ile imzalanır.

Yukarıda belirtildiği şekilde nezdinde yoklama yapılan veya yetkilisi tarafından imzalanan e-yoklama fişi yoklamaya yetkililer tarafından elektronik ortamda onaylanarak imzalanma süreci tamamlanır.

3.1.2. E-Yoklama Fişinin İmzalanmadan Onaylanması

Elektronik ortamda yoklama fişinin tanzimi sırasında, nezdinde yoklama yapılan veya yetkilisi bulunmaz veya imzadan imtina ederlerse bu durum mobil cihaz üzerinde ve e-yoklama imza formunda kayıt altına alınır. Bu durumda yoklama fişi yoklamaya yetkili memur tarafından başka bir işleme gerek kalmaksızın tek taraflı olarak onaylanır ve e-yoklama imza formunun bir örneği ilgisine bırakılır.

3.2. Elektronik Yoklama Fişlerinin İletilmesi

E-yoklama fişi, internet vergi dairesi üzerinde yer alan “Elektronik Yoklama Görüntüleme” menüsünden görüntülenebilir ve çıktısı alınabilir. Aynı şekilde bağlı bulunulan vergi dairesi/mal müdürlüğüne mükellef ya da yetkilisi tarafından başvurulması halinde kağıt ortamında bir örneği verilir. Elektronik ortamda yoklama fişinin tanzimi sırasında nezdinde yoklama yapılan veya yetkilisine ulaşılamazsa, e-yoklama fişinin çıktısı alınarak mükellefin bilinen adresine 7 gün içerisinde gönderilir.

4. Yoklama Faaliyetinin Elektronik Ortamda Yapılamaması

Yoklama faaliyetinin teknik imkansızlık ya da yapılacak işin niteliği gereği elektronik ortamda yapılamaması halinde, yoklama fişi kağıt ortamında üç örnek olarak düzenlenir ve nezdinde yoklama yapılan veya yetkilisine imzalatılır. Nezdinde yoklama yapılan veya yetkilisi bulunmaz veya imzadan imtina ederse durum fişe yazılır. Yoklama fişlerinin birinci örneği nezdinde yoklama yapılan veya yetkilisine bırakılır. Bunlar bulunmazsa ilgisine 7 gün içerisinde gönderilir.

5. Uygulamanın Başlama Zamanı

Elektronik Yoklama Sisteminin uygulanmasına 1/9/2015 tarihinde başlanılacaktır.

Tebliğ olunur.